

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ФІНАНСІВ

Кафедра податків і фіскальної політики

КУРСОВА РОБОТА

на тему:

**“Податковий контроль у сфері податку на додану
вартість”**

Виконала:

студентка групи ФО-41

Вовчок Інна Ігорівна

Науковий керівник:

к.е.н., доцент

Маршалок Тарас Ярославович

ТЕРНОПІЛЬ – 2016

Зміст

Вступ.....	4
1.Теоретичні основи податкового контролю в системі адміністрування ПДВ в Україні.....	6
2. Оцінка ефективності податкового контролю в сфері податку на додану вартість в Україні.....	16
3. Шляхи вдосконалення податкового контролю у сфері ПДВ на основі використання провідного зарубіжного досвіду.....	23
Висновок.....	33
Список використаних джерел.....	35

Вступ

Актуальність теми. Податковий контроль є одним із найбільш важливих елементів податкової системи держави. Від ступеня ефективності контрольної діяльності органів, що здійснюють податковий контроль, безпосередньо залежить рівень доходів бюджетів. Ефективний податковий контроль може повністю усунути наявні недоліки в податковій системі та забезпечити належне виконання кожним суб'єктом податкової системи своїх обов'язків.

Загальні проблеми податкового контролю знайшли своє відображення у працях вітчизняних вчених - А.Даниленка, С.Каламбета, А.Крисоватого, В. Литвиненка, Д.Липницького, Л.Ліщинської, В.Ревуна, М.Свердана, та інші.

Метою даної роботи є дослідження основних аспектів податкового контролю та виявлення їх недоліків у сфері податку на додану вартість.

Завданнями даної роботи є:

- 1) дослідження основних теоретичних та організаційних засад податкового контролю у системі податку на додану вартість;
- 2) проведення оцінки практики здійснення податкового контролю у системі ПДВ в Україні;
- 3) визначення основних недоліків існуючої системи податкового контролю;
- 4) розробка конкретних шляхів вдосконалення системи податкового контролю у системі податку на додану вартість.

Об'єктом дослідження є податковий контроль у сфері податку на додану вартість.

Предметом дослідження виступають теоретичні та прикладні аспекти податкового контролю в платників податку на додану вартість

Відповідно до норма податкового законодавства податковий контроль здійснюється такими **методами**:

- ведення обліку платників податків;

- інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності контролюючих органів;

- перевірок та звірок відповідно до вимог цього Кодексу, а також перевірок щодо дотримання законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, у порядку, встановленому законами України, що регулюють відповідну сферу правовідносин.

Якість податкового контролю, що включає рівень, повноту, достовірність, порядок виконання працівниками контролюючих органів як суб'єктами контролю роботи із забезпечення його цілей, реалізації окремих процедур, є досить важливою умовою ефективності діяльності органів доходів і зборів.

Одна з головних вимог до податкового контролю впливає із відомих з давнини принципів оподаткування – контроль повинен приносити значно більше коштів, ніж було затрачено на його проведення.

В організаційному аспекті податковий контроль забезпечується відповідними джерелами інформації, формами здійснення, процедурами дослідження господарських операцій, методичними прийомами документального і фактичного контролю. Для здійснення податкового контролю використовуються наступні джерела інформації:

Документальні – вивчаючи первинні облікові документи, регістри обліку, облікову та фінансову звітність, фахівці перевіряють достовірність господарських операцій, податкових розрахунків та відповідність їх чинному законодавству.

Фактичні – фахівці з'ясовують кількісний та якісний склад майна та зобов'язань суб'єктів підприємницької діяльності, які пов'язані з формуванням об'єктів оподаткування.

Обидва джерела формування інформаційної бази податкового контролю взаємопов'язані і тільки у поєднанні дають змогу визначити реальний розмір об'єктів оподаткування.

1. Теоретичні основи податкового контролю в системі адміністрування ПДВ в Україні

Ефективність податкової системи України безпосередньо залежить від раціональної роботи органів Державної фіскальної служби, в тому числі й від виконання одного із головних завдань, визначених постановою Кабінету міністрів України «Про Державну фіскальну службу України», здійснення контролю за додержанням податкового законодавства, правильністю обчислення, повнотою і своєчасністю сплати до бюджетівта державних цільових фондів податків і зборів. Саме контрольна функція є однією з основних у роботі органів Державної фіскальної служби[16].

Податковим контролемє спеціальний державний контроль, що являє собою діяльність податкових органів і їх посадових осіб з перевірки виконання вимог податкового законодавства особами, що реалізують податкові обов'язки чи забезпечують цю реалізацію. Задача податкового контролю – забезпечення економічної безпеки держави при формуванні централізованих державних грошових фондів за рахунок податкових надходжень.

У науковій літературі не існує чіткого визначення поняття «податковий контроль».

Так, у Великому економічному словнику податковий контроль визначений як “сукупність заходів непрямого впливу держави на економіку, економічні і соціальні процеси шляхом зміни видів податків, податкових ставок, встановлення податкових пільг, зниження або підвищення загального рівня оподаткування, відрахувань до бюджету”.

П. К.Бечковважає, що податковий контроль – це “процес, що забезпечує досягнення намічених цілей, завдань та планових параметрів, у тому числі шляхом застосування фінансових санкцій, який передбачає виявлення відхилень між фактично досягнутими результатами за певний період від запланованих, а також вживання заходів, спрямованих на їх усунення”[2.,с 38].

П. Ю. Буряк, Б. А. Карпінський, Н. С.Залуцька, В. З. Білінський запропонували таке визначення: “податковий контроль - діяльність податкових органів щодо спостереження за відповідністю процесу організації платниками податків обліку об’єктів оподаткування, методики обчислення й сплати податків і податкових платежів за чинними нормативно-правовими актами сфери оподаткування, виявлення відхилень, допущених у ході виконання норм податкового законодавства та визначення впливу наслідків порушень на податкові зобов’язання”[20, с. 56].

Ю. Б. Іванов, А. І. Крисоватий, А. Якізима, В. В. Карповарозглядають податковий контроль як елемент фінансового контролю і механізму, який є необхідною умовою ефективного податкового менеджменту[11, с. 241].

Д. В. Рева податковий контроль визначає як “один із видів фінансового контролю, що здійснюється у сфері державного управління оподаткуванням, який становить собою діяльність уповноважених державних суб’єктів по встановленню стану виконання вимог чинного податкового законодавства особами, на яких покладено обов’язок щодо обчислення, сплати, утримання та перерахування податків, зборів (обов’язкових платежів), виявленню відхилень у їх діяльності від встановлених вимог, їх припинення й усунення, а також по відновленню порушених прав держави та територіальних громад на своєчасне і повне одержання відповідних сум податкових платежів і недопущенню таких порушень у майбутньому”[18, с. 7].

На нашу думку, таке наукове визначення податкового контролю є найбільш повним, так як охоплює усі процеси в сфері оподаткування, що стосуються безпосередньо податкового контролю.

Відповідно до Розділу II “Адміністрування податків, зборів (обов’язкових платежів)” Податкового кодексу України, податковий контроль – система заходів, що вживаються контролюючими органами з метою контролю правильності нарахування, повноти і своєчасності сплати податків і зборів, а також дотримання законодавства з питань проведення

розрахункових і касових операцій, патентування, ліцензування та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи.[14].

Податковий контроль характеризується такими особливостями, що розкривають його зміст:

1. це спеціальний державний контроль, аналіз якого передбачає два аспекти:

а) здійснюється спеціальними суб'єктами, наділеними державою особливою компетенцією саме в галузі оподаткування;

б) здійснюється відносно спеціального об'єкта – централізованих і децентралізованих грошових фондів;

2. він включає контроль за дисципліною в сфері оподаткування, що припускає широкий підхід до змісту податкового контролю;

3. податковий контроль характеризується чіткою цілеспрямованістю;

4. податковий контроль пов'язаний не тільки із грошовими, але й з матеріальними ресурсами. Останні беруть участь в даному процесі опосередковано:

а) як об'єкт визначення грошових обов'язків (наприклад, в основі обчислення й сплати майнових податків лежить предмет оподаткування – певний майновий комплекс або його частина);

б) як кошти забезпечення грошових зобов'язань, коли відбувається реалізація певного майна, а за рахунок виручених коштів здійснюється погашення податкових боргів;

5. податковий контроль відображає відносини влади й підпорядкування, що базуються на фіскальних функціях держави, особливістю реалізації яких є чітко виражений імперативний характер;

6. податковий контроль реалізується через сукупність активних дій як зобов'язаних, так і владних суб'єктів [13, с. 274].

Види податкового контролю класифікуються за декількома підставами (рис. 1.1).

I. За суб'єктом, що здійснює контрольні функції:

1. Державний — податковий контроль, здійснюваний державними органами.

2. Незалежний — податковий контроль, що здійснюється аудиторськими чи громадськими організаціями.

II. За терміном здійснення контролю:

1. Оперативний — податковий контроль, здійснюваний у межах звітного періоду на підставі кількісних і якісних показників контрольованої операції.

2. Періодичний — податковий контроль, що здійснюється після закінчення звітного періоду на підставі аналізу документів звітності й інших джерел.

III. За джерелом контролю:

1. Документальний — податковий контроль, що здійснюється на підставі аналізу документів, які відбивають показники контрольованого об'єкта чи діяльності суб'єктів.

2. Фактичний — податковий контроль, що здійснюється на підставі фактичного аналізу контрольованого об'єкта чи діяльності контрольованих суб'єктів [9, с. 101].

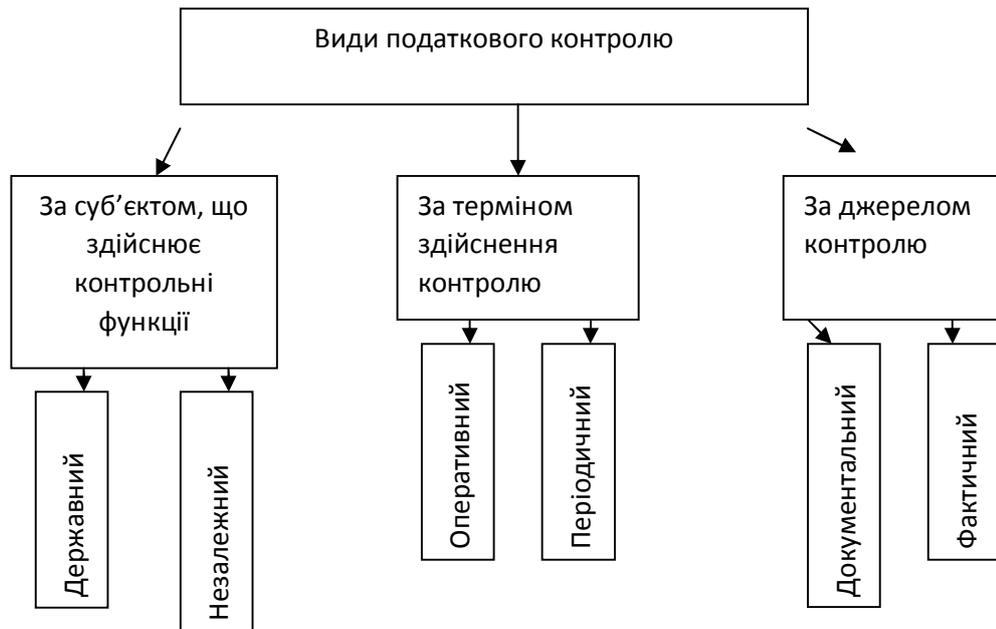

Рис. 1.1. Види податкового контролю [9].

Податковий контроль здійснюється органами, визначеними Податковим кодексом України як контролюючі, а саме: органи державної фіскальної служби - центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування єдиної державної податкової, державної митної політики в частині адміністрування податків і зборів, митних платежів та реалізує державну податкову, державну митну політику, забезпечує формування та реалізацію державної політики з адміністрування єдиного внеску, забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері боротьби з правопорушеннями при застосуванні податкового та митного законодавства, а також законодавства з питань сплати єдиного внеску.

Органи Служби безпеки України, внутрішніх справ, податкової міліції, прокуратури та їх службові (посадові) особи не можуть брати безпосередньої участі у проведенні перевірок, що здійснюються контролюючими органами, та проводити перевірки суб'єктів підприємницької діяльності з питань оподаткування.

Сьогодні податковезаконодавством визначає, що податковий контроль у сфері податку на додану вартість полягає не лише в перевірці правильності нарахування та перерахунку до бюджету податку на додану вартість, а й у

веденні обліку платників податків та інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності органів Державної фіскальної служби (рис. 1.2).

Рис. 1.2. Способи здійснення податкового контролю [14]

Особливості обліку платників податків ПДВ в органах Державної фіскальної служби визначаються стадіями його здійснення. До них можна віднести:

а) стадію постановки на облік платника податків ПДВ. Фактично в цьому випадку здійснюється легалізація суб'єкта, наділеного податковими правами й обов'язками, який має їх реалізовувати;

б) стадія уточнення, корегування відомостей про платника податків ПДВ;

в) стадія зняття зобліку платників ПДВ в органах Державної фіскальної служби. Це пов'язано або зі зміною місця обліку платників податків, або із припиненням його діяльності й оподаткування даної особи.

Основним способом податкового контролю платників податку на додану вартість є перевірка. Об'єктивна передумова реалізації даного методу податкового контролю пов'язана з повноваженнями органів, наділених правом на проведення контролюючих дій. У широкому сенсі подібними правами наділені всі органи, що контролюють надходження податків і зборів у бюджети. Однак спеціально для цієї мети створені органи Державної фіскальної служби України.

Серед основних прав Державної фіскальної служби виділені права податкових органів на здійснення перевірки грошових документів, бухгалтерських книг, звітів, кошторисів, декларацій та інших документів, пов'язаних з обчисленням і сплатою податкових платежів. Перевірка являє собою діяльність податкових органів по аналізу й дослідженню первинної облікової й звітної документації, пов'язаної зі сплатою податкових платежів, з метою перевірки своєчасної й повної сплати податків і зборів, правильного ведення податкового обліку, обчислення сум податкових платежів, здійснення податкової звітності.

Здійснення перевірок припускає послідовну реалізацію дій, пов'язаних зі здійсненням податкового контролю платників ПДВ органами Державної фіскальної служби щодо діяльності конкретних осіб при реалізації ними обов'язків, пов'язаних зі сплатою податку на додану вартість. Проведення перевірок передбачає певну підготовку до безпосередньо контролюючих дій, здійснення самої перевірки й підведення її підсумків. Безпосереднім об'єктом дослідження й контролю в ході податкової перевірки є грошові документи, бухгалтерські книги, звіти, кошториси, декларації, товарно-касові книги, показники реєстраторів розрахункових операцій і комп'ютерних систем, які використовуються для розрахунків за наявні кошти зі споживачами.

Об'єктом податкового контролю можуть бути й інші документи, незалежно від способу надання інформації, пов'язані з обчисленням і сплатою податку на додану вартість.

Суб'єкти перевірок охоплюють коло осіб, наділених як повноваженнями, так і правами й обов'язками у зв'язку із проведенням податкового контролю. Система відносин, що регулюють здійснення перевірок, передбачає виділення декількох груп. Насамперед, йдеться про контролюючих суб'єктів, осіб, наділених повноваженнями на здійснення контролюючих дій. Вони, фактично, організують і здійснюють проведення перевірки. Дії, пов'язані із проведенням перевірок, орієнтовані на оцінку

поведінки контрольованих суб'єктів. Контрольованими суб'єктами є підприємства, установи, організації будь-якої форми власності, спільні підприємства (як здійснюючі підприємницьку діяльність, так і не здійснюючі її), фізичні особи (громадяни України, іноземці й особи без громадянства). Дану групу суб'єктів складають не тільки платники податків, але й податкові агенти, тобто особи, що представляють зобов'язану сторону в податкових правовідносинах. Якщо проведення перевірки, фактично, неможливо уявити без контрольованого й контролюючого суб'єкта, то наявність експертів, свідків, фахівців не є безумовною вимогою проведення контролюючих дій. Природно, у деяких випадках без них неможливо зробити об'єктивну оцінку дій контрольованої особи, проте виходити з того, що участь подібних осіб у проведенні контролюючих дій носить обов'язковий і наскрізний характер, виглядає перебільшенням [15. с.275-278].

Інформаційно - аналітичне забезпечення діяльності Державної фіскальної служби – комплекс заходів із збору, опрацювання та використання інформації, необхідної для виконання органами ДФС покладених на неї функцій і завдань [14].

Система органів Державної фіскальної служби України спирається на інтелектуальну інформацію, до якої належить економічна, правова, соціальна, статистична та інші види інформації.

До особливостей інформації в органах Державної фіскальної служби можна віднести наявність суб'єктів та об'єктів інформаційних відносин. Суб'єктами інформаційних відносин у процесі діяльності фіскальної служби є співробітники податкової служби, уповноважені на ведення цієї діяльності. Об'єктами інформаційних відносин є документована або публічно оголошувана інформація про події та явища в галузях економіки, міжнародній, соціальній та інших сферах. Ефективне інформаційне забезпечення залежить від відповідної інформаційної системи органів Державної фіскальної служби України. При створенні інформаційно - аналітичної системи органів Державної фіскальної служби її

основними елементами є бази даних; системи обробки даних (у системах прийняття рішень); автоматизовані робочі місця, які реалізують свою роботу на базі сучасних електронно-обчислювальних машин та засобів зв'язку.

Первинними елементами інформаційно-аналітичної системи є периферійні об'єктно-спеціалізовані автоматизовані інформаційні підсистеми.

Дієвим способом вирішення проблем здійснення інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності Державної фіскальної служби є запровадження відповідного комплексу, який передбачає подання, приймання та комп'ютерну обробку податкової звітності та реєстрів податкових накладних в електронному вигляді, створення електронних реєстрів податкових накладних та використання аналітичних процедур для всебічного та оперативного аналізу даних податкової звітності.

Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності ДФС є фактично одним із способів здійснення податкового контролю. Створення інформаційно-аналітичного забезпечення органів ДФС як цілісної системи, спрямованої на загальний аналіз результатів господарської діяльності платників податків, забезпечить покращання адміністрування, дозволить спрямувати податковий контроль на тих платників податків, які ухиляються від виконання податкового обов'язку, і зменшити навантаження на сумлінних платників податків [15. с.332-333].

Податковий контроль при адмініструванні податку на додану вартість має ті ж самі способи його здійснення, які застосовуються стосовно інших податків і зборів, але зі своїми особливостями передбаченими спеціальним розділом Податкового кодексу України, що регулює питання адміністрування податком на додану вартість.

Адміністрування податку на додану вартість передбачає :

1. реєстрацію платників податку на додану вартість, виокремлюють обов'язкову та добровільну реєстрацію платником податку на додану вартість,

2. порядок реєстрації, перереєстрації та анулювання платника податку на додану вартість,

3. реєстрацію платників податку на додану вартість як суб'єктів спеціального режиму оподаткування.

Звичайно, така ситуація насамперед пояснюється необхідністю захистити надходження держави від зловживань з боку недобросовісних платників податків.

Крім того, розділом V «Податок на додану вартість» Податкового кодексу України визначено перелік суб'єктів, що є платниками податку на додану вартість, передбачені правила щодо виписки податкової накладної, встановлено порядок надання податкової декларації та строки розрахунків з бюджетом, порядок визначення суми податку, що підлягає сплаті (перерахуванню) до Державного бюджету України або відшкодування з Державного бюджету України (бюджетному відшкодуванню), та строки проведення розрахунків [14]. Ці норми визначають і містять особливості податкового контролю, що здійснюється органами ДФС, при адмініструванні податку на додану вартість.

Таким чином, податковий контроль при адмініструванні податку на додану вартість передбачає комплекс спеціальних способів, які передбачені спеціальним законодавством, що регулює питання адміністрування податку на додану вартість, спрямованих на повне своєчасне забезпечення надходження податку на додану вартість до бюджету.

2. Оцінка ефективності податкового контролю в сфері податку на додану вартість в Україні

Проблема підвищення ефективності податкового адміністрування додану вартість податку є надзвичайно актуальною в сучасних умовах господарювання в Україні, оскільки обсяги податкових надходжень у бюджет значною мірою залежать від ефективності роботи податкових органів у цьому напрямку. На сьогодні в Україні існує низка чинників, які негативно впливають на якість податкового адміністрування. Основними з них є [12]:

1) по-перше, недосконалість та нестабільність податкового законодавства, коли платники податків не встигають адекватно реагувати на постійні зміни в порядку нарахування і сплати податків та надання податкової звітності, а окремі норми податкового законодавства допускають подвійне трактування;

2) по-друге, поганий фінансовий стан значної кількості платників податків, що робить об'єктивно неможливим для них сплачувати податки повною мірою;

3) по-третє, негативне ставлення і недовіра платників податків до податкових органів, схильність до уникнення сплати податків та ухилення від оподаткування.

Від ступеня ефективності контрольної діяльності органів, що здійснюють податковий контроль, безпосередньо залежить рівень доходів до бюджетів. Ефективний податковий контроль може повністю усунути наявні недоліки в податковій системі та забезпечити належне виконання кожним суб'єктом податкової системи своїх обов'язків [19].

Так, за результатами 2015 року згідно даних таблиці до зведеного бюджету України надійшло 652,0 млрд. грн. Порівняно з 2014 роком доходи зведеного бюджету збільшилися на 196 млрд. грн. в тому числі податкові надходження зросли на 140 млрд. грн. Також значно зросли обсяги податку на додану– на 39,4 млрд. грн.. [6].

Таблиця 2.1

Динаміка доходів Державного бюджету України в 2011-2015 рр.

Показники	2011	2012	2013	2014	2015
Зведений бюджет, млрд. грн.	398,5	445,5	442,7	456,0	652,0
Податкові надходження, млрд. грн., в т.ч.:					
податок на додану вартість	130,0	138,8	128,2	139,0	178,4
Темп приросту обсягу ПДВ, %	-	6,3	-8,2	7,7	22,0
Частка ПДВ у доходах зведеного бюджету, %	32,6	31,1	28,9	30,4	27,3
Частка ПДВ у податкових надходженнях, %	38,8	38,5	36,2	37,8	35,1

Примітка: складено автором за даними [6,7].

Варто звернути увагу, що в 2013 році спостерігається зменшення податкових надходжень по податку на додану вартість, що було спричинено зменшенням кількості платників податку на додану вартість – фізичних осіб.

За 2013 рік надходження податку на додану вартість (з урахуванням відшкодування) становили 128,2 млрд. грн., порівняно з 2012 роком надходження знизилась на 8,2 %, або на 10,6 млрд. грн. Планові надходження податку на додану вартість були не виконані[14].

За проаналізований період в 2015 році спостерігаються найвищий показник податкових надходжень порівняно з попередніми показниками податкових надходжень. Так у 2015 обсяг податкових надходжень в питомій вазі зведеного бюджету становив 77,8% (або 507,6 млрд. грн.) з них 27,3 % (178,4 млрд.грн.) складає податок на додану вартість (рис 2.1)[17].

Рис.2.1. Динаміка доходів до зведеного бюджету у 2011 – 2015 рр., млрд. грн.

Примітка: складено автором за даними Таблиці 2.1.

Розглядаючи динаміку надходжень ПДВ до зведеного бюджету (див. табл. 2.1), ми бачимо, що сума податкових надходжень з року в рік збільшується. Обсяг надходжень у 2013 році порівняно з 2012 роком помітно зменшився у зв'язку з наслідками фінансової кризи, але в 2014 році порівняно з 2013 роком темп приросту сягав 7,7 %. У порівнянні з 2013 роком обсяг доходів зведеного бюджету в 2015 році збільшився майже в 2 рази - на 209,3 млрд. грн., або 32,1%. Податкові надходження збільшились на 153,7 млрд. грн., що становить 30,2%. (рис 2.1)[17].

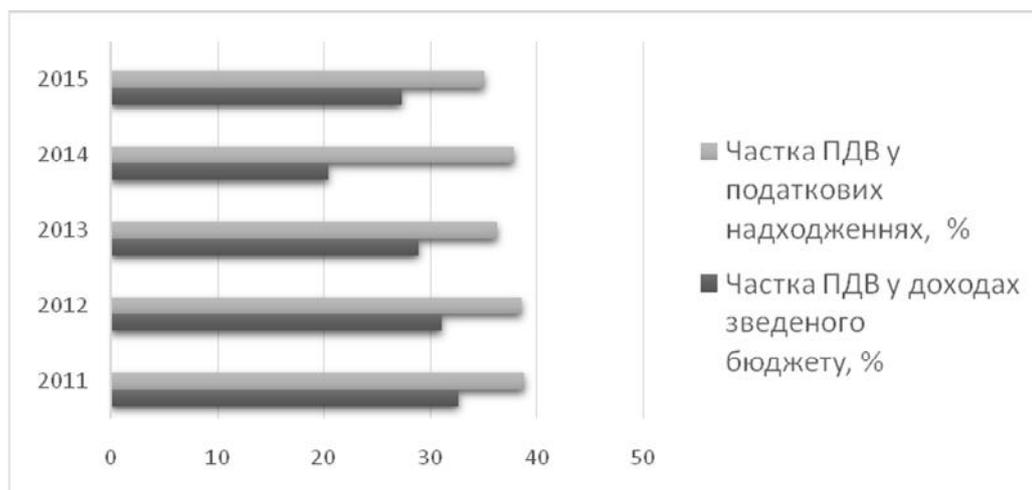

Рис.2.1

. Динаміка надходжень ПДВ у 2011 – 2015 рр.

Примітка: складено автором за даними Таблиці 2.1.

Загалом, надходження до зведеного бюджету, зокрема в частині податкових надходжень, подібний до трендів попередніх років, що свідчить про адаптацію економіки до нових правил оподаткування після впровадження змін та до Податкового кодексу в 2015 року.

Щодо сплачених сум податку на додану вартість, за досліджуваний період та в цілому, їх можна розділити на такі основні статті: добровільна сплата податку на додану вартість; сплата податку в результаті проведення контрольно – перевірочних робіт; погашення податкового боргу з податку на додану вартість та інші підрозділи, що продемонстровано на прикладі Тернопільської області в Таблиці 2.2 [8].

Таблиця 2.2

Збір до бюджету податку на додану вартість забезпечено за рахунок, млн.грн.

Показники	2013	2014	2015
Добровільна сплата	588,8	587,5	791,1
Контрольно-перевірочна робота	24,9	19,0	11,3
Погашення податкового боргу	37,4	72,0	34,3
Інші підрозділи	15,6	11,8	2,7

Примітка: складено автором за даними [8].

З 1 січня 2015 року для всіх платників ПДВ в автоматичному режимі відкриваються електронні рахунки в спеціальному банку при Національному банку України. Для відкриття рахунків Державна фіскальна служба надсилає банку, де відкриваються рахунки, реєстр платників, в якому зазначається назва платника, індивідуальний податковий номер та код ЄДРПОУ.

Оцінюючи електронне адміністрування податку на додану вартість, як механізм податкового контролю доцільно виділити такі проблеми:

Відповідно до Статті 49 ПК України податкова звітність з ПДВ подається до контролюючого органу усіма платниками лише в електронній формі з дотриманням умови щодо реєстрації електронного підпису підзвітних осіб у порядку, визначеному законодавством. [14] На даний момент подання звітності з дотриманням вимог щодо реєстрації електронного підпису підзвітних осіб стосується тільки середніх та великих підприємств. І хоча спостерігається тенденція до переходу на електронні цифрові підписи, проте сама реєстрація електронного цифрового підпису не є обов'язковою при реєстрації підприємства платником податку на додану вартість. Відповідно до змін в адмініструванні ПДВ всі платники ПДВ зобов'язані проводити реєстрацію електронного цифрового підпису посадових осіб. На наш погляд, потрібно додати пункт щодо обов'язкової реєстрації електронного цифрового підпису при реєстрації платником ПДВ, що допоможе суттєво спростити механізм адміністрування ПДВ, а отже і податкового контролю в цілому.

Проблеми при реєстрації податкових накладних в ЄРПН. статті 201 ПК України наведено формулу розрахунку суми ПДВ, на яку можна зареєструвати податкову накладну в Єдиному реєстрі податкових накладних. Загальна сума ПДВ не повинна перевищувати суму, обчислену відповідно до статті 201 ПК України. При обчисленні суми податку, на яку платник має право видати податкові накладні, застосовують формулу [14]. Необхідно відмітити, що у випадках, коли платник ПДВ планує продати товари (роботи, послуги) на більшу суму, ніж він купив в звітному періоді, в тому числі імпортував товарів (робіт, послуг), то йому необхідно перерахувати ПДВ на рахунок системи електронного адміністрування, тобто «сплатити податок наперед». Вірогідно, що такий ліміт обчислюватиметься в режимі «online», або ж на початок поточного дня. Звичайно, такий підхід ламає звичні шахрайські схеми, хоча цілком ймовірно, що, натомість, можуть виникнути

нові схеми, більш витончені, пов'язані з втручанням у роботу комп'ютерної програми.

Переваги електронного документообігу при адмініструванні ПДВ єочевидними, головні з них такі:

1. Не витрачається час на доставку та підписування паперових документів до контрагента.

2. Паперові документи не можуть пошкодитись, адже з електронних документів можна зробити скільки завгодно копій.

3. Електронні документи зберігаються на жорсткому диску і не займають стільки місця, як паперові документи, що зберігаються у величезній кількості шаф та стелажів, для яких треба знайти місце в офісі.

4. Перехід на електронний документообіг дозволяє скоротити витрати підприємства.

Нова система електронного адміністрування податку на додану вартість забезпечить автоматичний облік в розрізі платників податків:

- суми податку, що міститься у виданих та отриманих податкових накладних, зареєстрованих в Єдиному реєстрі податкових накладних;
- суми мита, сплаченої платниками при ввезенні товару на територію України;
- суми поповнення та залишку грошових коштів на рахунках у системі електронного адміністрування ПДВ;
- суми податку, на яку платники мають право реєструвати податкові накладні.

Результатом запровадження електронного адміністрування є те, що платник ПДВ буде мати свій «особистий кабінет», у якому в режимі on-line зможе бачити чи достатньо у нього грошей на спецрахунку для реєстрації податкової накладної.

Отже, система адміністрування ПДВ в Україні залишається недосконалою як в частині поточного податкового контролю, так і здійснення перевірок, юридичної підтримки апеляційних процесів тощо.

Незважаючи на запровадження електронної системи реєстру податкових накладних з ПДВ, проблеми «податкових ям», корупційних схем при відшкодуванні податку не усунені. Вдосконалення потребує система податкового контролю шляхом підвищення ефективності електронних камеральних і документальних перевірок.

З огляду на це, пропозиції щодо удосконалення податкового контролю при адмініструванні ПДВ полягають у наступному:[10]

- запровадити електронну систему проведення перевірок платників податків, що забезпечить більш швидкі та об'єктивні результати перевірок без порушення термінів їхнього проведення;
- здійснювати заходи щодо профілактики та запобігання скоєнню підприємствами правопорушень у сфері ПДВ, як результат – недопущення зловживань з боку підприємств, а отже, недопущення втрат бюджету;
- проводити перевірки з відшкодування ПДВ виключно електронною системою проведення перевірок, що забезпечить недопущення зловживань з боку як податківців, так і підприємств, недопущення проявів корупції при виконанні службових обов'язків, відсутність втрат бюджету;
- забезпечити новітніми інформаційними, комп'ютерними, телекомунікаційними технологіями і технологіями зв'язку, що надасть можливість швидкого та якісного виконання службових обов'язків;

3. Шляхи вдосконалення податкового контролю у сфері ПДВ на основі використання провідного зарубіжного досвіду.

Під час вивчення іноземного досвіду податкового адміністрування значний інтерес становить дослідження особливостей здійснення податкового контролю суб'єктів великого бізнесу. Це обумовлено, з одного боку – наявністю в розвинутих країнах значної кількості великих корпорацій, а з іншого – традиційно високим рівнем обслуговування цієї категорії платників податків.

Масштаби діяльності великих платників податку на додану вартість, зумовлюють певні особливості здійснення контролю за дотриманням ними податкового законодавства, що, зокрема проявляється у формах та методах здійснення цього контролю, системі контролюючих суб'єктів тощо. Враховуючи факт проголошення Україною курсу на децентралізацію та спрощення державного управління, створення умов для розвитку підприємництва та міжнародної торгівлі, вивчення практики здійснення податкового контролю ПДВ в економічно розвинутих країнах сьогодні є особливо актуальним.

Дослідження зарубіжного досвіду здійснення податкового контролю платників податку на додану вартість, порівняння його з українською практикою податкового контролю суб'єктів великого бізнесу, розробка пропозицій щодо впровадження прогресивних аспектів передової практики інших розвинутих країн у вітчизняну контрольну-перевірочну роботу.

Податкова практика розвинутих країн свідчить про те, що податковий контроль великих платників ПДВ є специфічним, але важливим та неодмінним інструментом державного управління.

У зарубіжній практиці не існує єдиного підходу до віднесення платника податків до категорії «великий». Як правило, це поєднання декількох різних критеріїв, зокрема показників обігу товарів і послуг, рівня доходу та прибутку та інші. Так найпоширенішими показниками є обсяг валового

доходу (використовується в Австрії, Ірландії, Нідерландах, Данії, Німеччині, Франції, Італії, Норвегії), сума сплачених до бюджету податків (використовується в Ірландії, Нідерландах, Сербії, Болгарії, Угорщині), кількість найманих працівників (в Австрії, Данії, Ірландії, Норвегії) тощо.

Для обслуговування великих платників податків у розвинутих країнах впроваджуються нові ефективні механізми податкового контролю, спрямовані на попередження та виявлення фактів можливих зловживань, створюються окремі відомства і структурні підрозділи. Зокрема, у Бразилії спеціальний підрозділ для обслуговування великих платників податків існує тільки для великих фінансових установ. У Греції та Канаді спеціальний підрозділ займається тільки великими компаніями, які підлягають обов'язковому аудиту. В країнах Латинської Америки, зокрема в Еквадорі, Мексиці, Уругваї великі платники податків підпорядковуються центральному управлінню департаменту з обслуговування великих платників податків, який і здійснює контроль за їхньою діяльністю.

У Великій Британії для поліпшення відносин між платниками податку на додану вартість та податковими органами створено Центр з обслуговування великого бізнесу. В країні широко використовується метод горизонтального моніторингу, умовою для впровадження якого на підприємстві є підписання заяви про контроль за податками. Варто зазначити, що завдяки підписанню цієї заяви керівники компаній мають можливість контролювати власні податкові ризики. [20]

Загалом, у більшості країн підрозділи з обслуговування платників ПДВ є універсальними та здійснюють всі основні функції податкового регулювання, у тому числі і податковий контроль. Основною причиною створення окремих підрозділів для здійснення податкового контролю діяльності суб'єктів великого бізнесу є необхідність забезпечення стабільного притоку податкових надходжень до бюджету.

У Канаді великі корпорації підписують з податковою службою спеціальні угоди, в яких обумовлюються особливості проведення планових

перевірок. Строк перевірки канадського платника податків становить від 3 до 8 місяців, при цьому предметом перевірки може бути діяльність лише за останні 4 роки. Слід наголосити, що податкові перевірки великих компаній та корпорацій, їх філій та структурних підрозділів здійснюються одночасно на всій території Канади, координуючись центральним податковим органом.

Певна специфіка податкового контролю ПДВ існує і в Німеччині. Більшість земель в країні мають спеціальний відділ для податкового контролю великого бізнесу, підпорядкований Верховній фінансовій дирекції. Порядок відбору платників податків для проведення податкових перевірок регламентований нормами податкового законодавства. Зокрема, в країні існують два способи відбору платників податку для проведення документальних перевірок:

1. Випадковий – вибір об'єктів для проведення перевірок на основі використання методів статистичної вибірки.

2. Спеціальний – забезпечує цілеспрямований відбір платників податків, щодо яких є інформація про високу ймовірність податкових порушень.

Серед основних форм податкового контролю підприємств Німеччини можна виділити документальну перевірку, яка охоплює відносно невелику кількість суб'єктів господарювання, більшу частину з яких становлять саме підприємства великого бізнесу.

Документальна перевірка платників податків проводиться не рідше ніж один раз на рік, але не частіше, ніж один раз на шість місяців. При цьому період, що перевіряється, повинен безпосередньо слідувати за останнім звітним періодом, за який проводилася попередня перевірка. В країні добре розвинутий та активно використовується доперевірочний аналіз великих платників податків. Відповідно, ВПП може не включатися в план перевірок у відповідності до зазначених вище термінів при наявності підстав вважати, що перевірка не спричинить за собою стягування додаткових податків.

Середня тривалість податкових перевірок у Німеччині складає 25-30 днів, тоді як підприємств середнього бізнесу – 15 днів. Рішення за результатами кожної окремої перевірки приймається керівником контролюючого підрозділу податкового органу і затверджується керівником відділу, що безпосередньо займається нарахуванням податків.

Крім того, німецьке податкове законодавство прямо санкціонує застосування непрямих методів контролю, найбільш поширеним серед яких є метод, заснований на аналізі виробничих запасів. Цікаво що існуюча у країні судова практика свідчить про беззастережне визнання судами доказів розміру бази оподаткування, заснованих на застосуванні непрямих методів обчислення. Органом, що здійснює податковий контроль ВПП у Російській Федерації є Міжрегіональна інспекція по найбільших платниках податків. Вона складається з дев'яти структурних підрозділів та діє в складі Федеральної податкової служби.

Податковим кодексом України встановлено, що великим платником податків є юридична особа, у якої обсяг доходу від усіх видів діяльності за останні чотири послідовні податкові (звітні) квартали перевищує 500 млн. гривень або загальна сума сплачених до Державного бюджету України податків за платежами, контроль за справлянням яких покладено на контролюючі органи, за такий самий період перевищує 12 млн. гривень [14]. Вважаємо, що механізм віднесення суб'єкта бізнесу до категорії «великий платник податків» з врахуванням лише двох критеріїв є поверхневим та не досконалим, оскільки не враховує як показники фінансово- господарської діяльності підприємства, так і структуру господарського комплексу та виробництва підприємства.

На виконання вимог Податкового кодексу було затверджено Порядок формування Реєстру платників податку на додану вартість, який оновлюється щорічно. Проте, сьогодні не вирішеною залишається проблема законодавчого закріплення процедурних строків формування цього Реєстру.

Стаття 75 Податкового кодексу України регламентує здійснення наступних видів податкових перевірок великих платників податків (табл. 3.1): [14]

Таблиця 3.1

Види та строки проведення податкових перевірок великих платників податків

Вид перевірки	Термін проведення	Примітка
Документальна планова	Не більше 30 робочих днів. Продовження строків проведення перевірок можливе за рішенням керівника органу податкової служби не більш як на 15 робочих днів	Документальні виїзні планові та позапланові перевірки можуть бути зупинені за рішенням керівника податкового органу, який оформляється наказом, копія якого не пізніше наступного робочого дня вручається платнику податків або його уповноваженому представнику під розписку.
Документальна позапланова	Не більше 15 робочих днів. Продовження строків проведення перевірок можливе за рішенням керівника податкового органу не більш як на 10 робочих днів	Зупинення документальної виїзної планової, позапланової перевірки перериває перебіг строку проведення перевірки в разі вручення платнику податків під розписку копії наказу про зупинення документальної виїзної планової, позапланової перевірки. При цьому перевірка може бути зупинена на загальний строк, що не перевищує 30 робочих днів, а в разі необхідності проведення експертизи, отримання інформації від іноземних державних органів щодо діяльності платника податків, завершення розгляду судом позовів з питань, пов'язаних з предметом перевірки,

		відновлення платником податків втрачених документів перевірка може бути зупинена на строк, необхідний для завершення таких процедур
Камеральна перевірка	Не більше 60 календарних днів	
Фактична перевірка	Не більше 10 діб. Продовження строку таких перевірок здійснюється за рішенням керівника контролюючого органу не більш як на 5 діб	Підставами для подовження строку перевірки є: 1) заява суб'єкта господарювання; 2) змінний режим роботи або підсумований облік робочого часу суб'єкта господарювання та/або його господарських об'єктів.

Примітка: складено автором за даними [14].

Продовження строків проведення перевірок можливе за рішенням керівника органу державної податкової служби – для документальних планових не більше як на 15 робочих днів, а документальних позапланових перевірок не більш як на 10 робочих днів.

Відповідно до чинного законодавства, об'єктом податкових перевірок виступають документи, бухгалтерські обліки і податкові декларації, що повинні бути оформлені відповідно до вимог, встановлених для відповідного виду документів нормативними актами, а також цифрові носії інформації про здійснені платником податків операції, тобто договори, бухгалтерські документи, звіти, кошториси, платіжні документи тощо.

Дослідження існуючої вітчизняної практики здійснення податкового контролю свідчить, про наявність значної кількості проблем у цій сфері. На наш погляд, сприяти розв'язанню у сфері податкового контролю великих платників податків проблем допоможе, серед іншого, ефективне використання непрямих методів податкового контролю, вдосконалення ризикоорієнтованої системи відбору платників податків до перевірок. У підсумку, зазначені заходи допоможуть суттєво зменшити кількість планових

та позапланових перевірок, що сприятиме зменшенню обтяження їх діяльності податковим контролем, ефективному адмініструванню податків, додатковим надходженням до бюджету, а відтак – налагодженню повноцінних партнерських взаємовідносин між податковими органами та платниками податків.

Прогресивним способом здійснення податкового контролю для платників ПДВ є метод «горизонтального моніторингу», вперше використаний у 2005 р. в Нідерландах та запозичений згодом Німеччиною, Австрією, Словенією. Значним досягненням на шляху наближення податкового законодавства України до європейських стандартів стало впровадження у 2011 р. експерименту «Горизонтальний моніторинг», як сучасної сервісної послуги, необхідної для максимально сприятливої роботи підприємств – учасників експерименту.

Горизонтальний моніторинг – це здійснення процедури відстеження та аналізу контролюючим органом податкових ризиків, проведених і запланованих платником податків фінансово-господарських операцій. Даний метод базується на співпраці між податковими органами та ВПП шляхом збільшення взаємної відповідальності, створення культури консультування, підвищення рівня співробітництва та довіри. Основна мета горизонтального моніторингу полягає в: [21]

1. Створенні партнерських взаємовідносин між податковими органами та платниками ПДВ шляхом своєчасного реагування та упередження здійснення ними ризикових операцій, які можуть призвести до порушень податкового, валютного та іншого законодавства, контроль за яким здійснюється податковими органами.

2. Упереджені здійснення платником ризикових операцій та визначення факторів і причин, що їх зумовлюють. Інакше кажучи, відповідна Спеціалізована державна податкова інспекція з обслуговування великих платників, за згоди платника податків, безкоштовно опрацьовує інформацію

про його фінансові операції та наперед вказує на можливі ризикові розрахунки й операції, а також на сумнівних контрагентів, що їх здійснюють.

Впровадження горизонтального моніторингу дасть змогу розпочати формування ефективної для бюджету та необтяжливої для сумлінних платників податків системи адміністрування податків у рамках проведення податкової реформи та досягти мінімізації втручання у поточну діяльність платників податків, оперативного реагування податкового органу на проблеми платника податку, заміни існуючого постаудиту платника податків поточним моніторингом діяльності, удосконалення ризикоорієнтованої системи адміністрування податків, запровадження принципу довіри між податковими органами та великим бізнесом. Однак, з огляду на відсутність відповідного законодавства та високий рівень корупції в Україні оцінки щодо успішного впровадження цього проекту в вітчизняну практику здійснення податкового контролю на даний час залишаються доволі скептичними.

Пріоритетним напрямком роботи податкових органів, покликаним сприяти вдосконаленню податкового контролю у сфері ПДВ, повинна стати концентрація зусиль на кваліфікованій масово-роз'яснювальній роботі з суб'єктами великого бізнесу. Така робота повинна спрямовуватися на підвищення правової грамотності та поінформованості суспільства, забезпечення можливості платників самостійно оцінювати податкові ризики своєї діяльності. Відтак, для одержання бажаного результату – досягнення ефективності та підвищення якості податкового контролю у сфері ПДВ, вважаємо доцільним оптимізувати чисельність працівників Інформаційно-комунікаційного управління шляхом створення відділу, який би спеціалізувався на дієвій масово-роз'яснювальній роботі з суб'єктами великого бізнесу щодо організації та здійснення податкового контролю у сфері податку на додану вартість.

Отже, для організації ефективного здійснення податкового контролю ПДВ в Україні необхідним є подальше удосконалення нормативно-правової, інформаційної, організаційної, кадрової складових цього процесу, а також

інформацій (технічне) та методичне забезпечення, удосконалення соціальної відповідальності суб'єктів контролю(Таб.3.2).

Таблиця 3.2

Напрями удосконалення податкового контролю ПДВ в Україні

Напрями	Основні завдання, необхідні для вирішення
Нормативно-правове забезпечення податкового контролю	удосконалення законодавства, яке регламентує здійснення податкового контролю великих платників податків
Кадрове забезпечення податкового контролю	підвищення компетентності податкових інспекторів шляхом запровадження різного роду тренінгів, семінарів, конференцій з обміну досвідом тощо; подолання корупції в податкових органах
Інформаційне (технічне) та методичне забезпечення	використання непрямих методів податкового контролю, превентивного та автоматизованого контролю; проведення масово-роз'яснювальної роботи; удосконалення існуючих та активне впровадження нових прогресивних електронних сервісів для обслуговування платників податків
Соціальна відповідальність суб'єктів контролю	партнерство держави в особі податкових органів та платників податків як чинник ділової активності; об'єктивність у відборі ВПП до проходження перевірок, керуючись результатами реального аналізу податкової звітності, об'єктивної оцінки ризику несплати податків; надання можливості суб'єктам великого бізнесу реального, а не лише декларованого, права оскарження дій та/чи рішень податкових органів

Примітка: складено автором за даними [19].

Розбудова відвертого та конструктивного діалогу з підприємствами-великими платниками податків з метою створення сприятливого бізнес

клімату – це стратегічний вектор роботи вітчизняних податкових органів. Існуванню такого діалогу, на наш погляд, має сприяти, насамперед, впорядковане податкове законодавство, яке забезпечувало б, з одного боку, дозволило знизити податковий тиск на бізнес, а з іншого – створювало умови для зростання економіки. Врахування наведених аргументів, зокрема щодо удосконалення процесів відбору великих платників податків до перевірок, об'єктивного формування Реєстру великих платників податків зменшить адміністративний тиск на вітчизняний великий бізнес, дозволить істотно спростити документообіг та інформування платників податків про особливості організації та проведення податкового контролю.

Висновок

В курсовій роботі досліджено основні теоретично організаційні аспекти податкового контролю у сфері податку на додану вартість, а також проаналізований показник ПДВ як основний бюджетоутворюючий податок, виявлено певні існуючі недоліки в законодавстві податку на додану вартість та визначено деякі шляхи їх вирішення на основі зарубіжного досвіду.

Реалізація податкового контролю здійснюється шляхом процедурно-процесуальної діяльності податкових органів, основою якої є обґрунтовані та адаптовані конкретні прийоми, способи та засоби, що застосовуються в ході реалізації контрольних функцій. Перед податковим контролем на сьогоднішній день, як складової податкової системи, стоять такі основні завдання:

- подолання нерівномірного розподілу податкового навантаження в сфері податку на додану вартість;
- вдосконалення неефективної на сьогодні системи податкових пільг
- зменшення заборгованості по ПДВ;
- сприяння розробці та запровадженню стабільного, прозорого законодавства, з метою детінізації української економіки

Податок на додану вартість має велике значення для фіскальної стабільності в країні, яка потребує встановлення податку, котрий стимулюватиме економічне зростання.

На сьогодні ПДВ є одним з головніших джерел формування бюджету та важливою фінансовою базою держави, тому будь-які зміни до порядку контрольно-перевірочної роботи мають здійснюватися вкрай обережно. Адже, податок на додану вартість: стимулює зростання приватного підприємництва й забезпечує нейтральність для всіх секторів економіки; забезпечує значні надходження в державну казну.

Від ступеня ефективності контрольної діяльності органів, що здійснюють податковий контроль, безпосередньо залежить рівень доходів до бюджетів. Ефективний податковий контроль може повністю усунути наявні недоліки в податковій системі та забезпечити належне виконання кожним суб'єктом податкової системи своїх обов'язків.

За проаналізований період в 2015 році спостерігаються найвищий показник податкових надходжень порівняно з попередніми показниками податкових надходжень. Так у 2015 обсяг податкових надходжень в питомій вазі зведеного бюджету становив 77,8% з них 27,3 % складає податок на додану вартість.

Сплачені суми податку на додану вартість, за досліджуваний період, можна розділити на такі основні статті: добровільна сплата податку на додану вартість; сплата податку в результаті проведення контрольної – перевірочних робіт; погашення податкового боргу з податку на додану вартість та інші підрозділи. На прикладі Тернопільської області можна сказати що в 2015 році платники ПДВ стали більш свідомими у сплаті податку, оскільки суми добровільно сплати зросли майже в 1,5 рази, у порівнянні з показником минулого року.

До цього необхідно зауважити, що з'являється велика необхідність підвищення рівня інформаційного, аналітичного та технічного забезпечення кожної ланки контролюючого органу, яке сприятиме автоматизації процесу оподаткування, зменшенню рівня корумпованості та ефективнішому використанню наявних людських ресурсів, дасть можливість зіставляти відомості з різних джерел з метою проведення податкового контролю за для виявлення ухилень від сплати ПДВ.

Отже, можна сказати що податковий контроль відіграє важливе місце у податковій політиці, дозволяє забезпечити більш ефективне надходження податку на додану вартість до бюджету країни. Хоча і податковий контроль на сьогодні є досить ефективним, попри це існує ряд проблем, які необхідно

вирішити для забезпечення більш раціонального надходження податків та зборів.

Список використаних джерел

1. Барановська І.В., Варварич Т.А. Проблеми реформування податкової системи в умовах кризи // Актуальні проблеми економіки 2009.-№8 (98). - 394с.
2. Бечко П. К. Податковий менеджмент: навчальний посібник / П.К.Бечко, Н. В. Лиса. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 288 с.
3. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 р. №2456-VI [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
4. Гарасим П.М. Система оподаткування та її інформаційно-обліково-забезпечення: Навчальний посібник/ П.М. Гарасим, О.М. Десятнюк, Г.П. Журавель та ін.. – К.: ВД «Професіонал», 2006. – 736 с.
5. Демиденко Л.М. Податкова система :Навчальний посібник/Л.М. Демиденко, Ю.Л. Суботович. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 184 с.
6. Державний комітет статистики України: [Електронний ресурс] . – режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
7. Зведений бюджет України 2011-2015 роки: [Електронний ресурс]. – режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
8. Звіти про виконання плану роботи Головного управління Міндоходів в Тернопільській області за 2013 – 2015 рр [Електронний ресурс] . – режим доступу: <http://sfs.gov.ua>
9. Ігнатишин М.В. Регулювання податкових платежів через призму податкового контролю/ М.В. Ігнатишин //Науковий вісник Мукачівського державного університету, - 2014р. – с.98-103.
10. Ковальчук К. Ф. ПДВ: ефективність і проблеми справляння [Електронний ресурс]/ К.Ф. Ковальчук, Т.М. Рева // Вісник академії митної служби України / Економіка. – 2009. - №1 – Режим доступу: <http://www.nbuuv.gov.ua>
11. Крисоватий А. І. Податковий менеджмент : навчальний посібник / А.І.Крисоватий, А.Я. Кізима. – Тернопіль: Карт-бланш, 2009. – 304 с.

12. Мельник П.В. Податкова політика України: стан, проблеми та перспективи: Монографія /П.В. Мельник, Л.Л. Тарангул // - К.: Знання України, 2008.- с.83-136.
13. Павлюк Д. Є. Основні тенденції розвитку податкового контролю в Україні / Д. Є. Павлюк, Л. Г. Михальчишина. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/6_NITSHB_2011/Economics/12_366.doc.htm.
14. Податковий кодекс України № 2755 – VI від 2 грудня 2010 р. із змінами і доповненнями станом на 01.02.2016 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2755-17>.
15. Податковий контроль: підручник / П.Ю. Буряк, Б.А. Карпінський, Н.С.Залуцька, В.З. Білінський. – К.: «Хай-ТекПрес», 2007. – 608 с.
16. Постанова Кабінету міністрів України «Про Державну фіскальну службу України»/[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua>
17. Рахункова палата України: Висновки щодо виконання державного бюджету України за 2013 - 2015 рр/[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.acrada.gov.ua>
18. Рева Д. В. Правове регулювання податкового контролю в Україні: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук / Д. В. Рева. – Х.: НЮАУ, 2005. – 20 с.
19. Сидоренко Т. О. Удосконалення механізму здійснення податкового контролю в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuuv.gov.ua>.
20. Скворцов Н. Н. Налоговый менеджмент: стратегия и тактика: в 10 кн. Под ред. В. П. Давыдовой. – К.: Вища школа, 2002. – Кн. 1. – 222 с.
21. Цимбалюк О.І. Тенденції розвитку податкової системи Великої Британії // Цимбалюк О.І., Цуз О.В./[Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://esnuir.eenu.edu.ua>